

ΚΕΗ ΚΥΜΕ ΚÄ ΚΥΩΤΗ

“Kä cu nyan gaak ke ciek,
kä cuε wä ke xöö be kor
wä ter ke duoth gan ciek,
ney tin kapke nuot Kuoth,
kä tä ke nän Yecu Kritho”
(Nyuuth 12:17, NKJV)

I
"Não farás outros
deuses diante de Mim."
II
"Não farás para ti
imagem de escultura."
III
"Não tomarás
o nome do Senhor
teu Deus em vão."
IV
Lembra-te do dia
do sábado para
o santificar."

V
"Honra teu
pai e tua mãe."
VI
"Não matarás."
VII
"Não adulterarás."
VIII
"Não furtarás."
IX
"Não dirás
falso testemunho."
X
"Não cobiçarás."

Mi guic kɔn wic muɔɔn ɛ tã kɔn thine dee kɔn ɛ nen ɛn ʒöö ci Kuoth ɛ cak ɲut mi yiɛɛɛ. ɲut ti yianke taa ɛn lääť ɲɔani rɔdien ke je, cetke taa ɛn piith ke tin tek kene wãdien ke wã nhiam. Tee ke ɲut mi pen kɔn pɛɛn guaath ɛn wil wic muɔɔn rɔde ke pɛth mi diit guaath jalɛ men wilɛ Cãŋ.

Kuoth bã ɛɛ ɲut cak mi nyuthkɔn taa ɛn dee kɔnɛ lãť ɲɔak, kã ɛ jen ɛn yian ke tin diaal tin ciɛŋ wic muɔɔn ɛmɛ kene muɔn tin kɔkiɛn, amãni jaak Nhial.

Ci Kuoth ɲut ɛmɛ lãth rey ɲɔaani diaal tin ɛɛ cak kã tã ke car rey ʒɔaa (Röm. 2:15). Dunde ʒöö, ci duer ɲut ɛn tã reydan ben dãk. Ke ʒöö nɔ, bi Kuoth Puɔnyde je lat kɔn ke jɔw kene tin caa gɔr (ɲut. 4:13).

ɲut:

ɲut rey Luak Kuoth Rool Nhial.

ɲut ɛn Doraar.

Cãŋ Lonã:

Luot Cãŋ Lonã.

Cãŋ Lonã kene nin tin jɔak.

ɲut, Cãŋ Lonã kene Pal.

ηυτ

ŊUT REY LUAK KUŌTH ROOL NHIAL

"Kā cua luaak Kuŏth in te nhial lɛp, kā cua thanduk matdä ruac Kuŏth nen rey luaakde" (Nyuuth 11:19a)

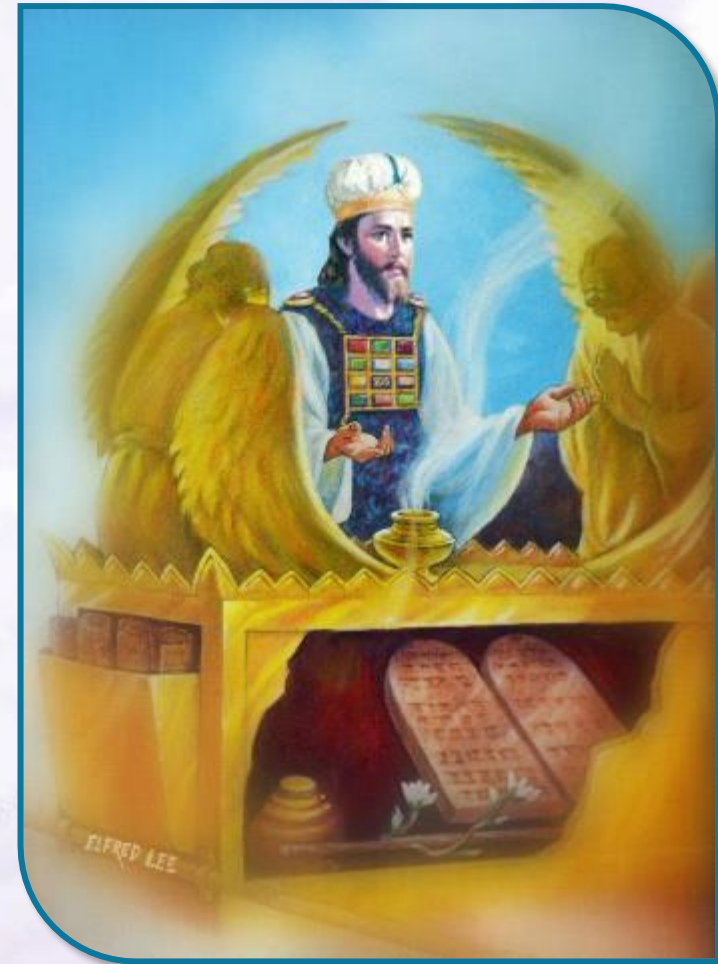
Ci Joon Luak Kuŏth Rool Nhial nen caa lɛp, reyde, ce thanduk matdä ruac "nen" (Nyuuth. 11:19). En thanduk matdä ruac caa je tow e beni kā cāŋ emɛ? E ŋu mi lot nyuuth emɛ je?

Ke xöö bi nyuuth emɛ kule cop locdan, göre xöö dee kōn Luak Kuŏth wec muon kōn guic, kenɛ lät tee laa latke reyde.

Cu thanduk ŋot "tōwä" ke ruon keeliw, kā baa je "neen" ke cāŋ Luel kā roa (Lii-bay. 16:2, 12-13). Ke jen cāŋ emɛ e jen cāŋ en laa ŋuok ke luk, kā baa duär cu woc e kök (Lii-bay. 16:30).

En nyuuth en caa kam Joon nyothe je en xöö, ke kor nyuuthä men tä kā ciökä 11 (guaath ee ci Bay-bol däk rey xōaa keliw ke cen-curi min wäl bāŋuandien), en xöö caa luk tok Rool Nhial.

Cetke cätde min tä wii muon, thanduk matdä ruac te ŋut 10 reyde, tin baa luk kōn. Te kōm kōcä loaac thin bä, men nyooth ni kōac loaac Koothä, guaath en kum riem Yecu duerkōn (1 Pi-tor. 1:18-19; 1 Joon. 2:2; Diit. 85:10).

ŊUT EN DORAAR

“/Cuare je car i yān baā ke yöö bā ŋuɔt Muthē kene ŋiic göökni woc. /Cä bā ke wuɔcdien, baā ke yöö bike a thuɔk” (Mē-thiw 5:17 NIV)

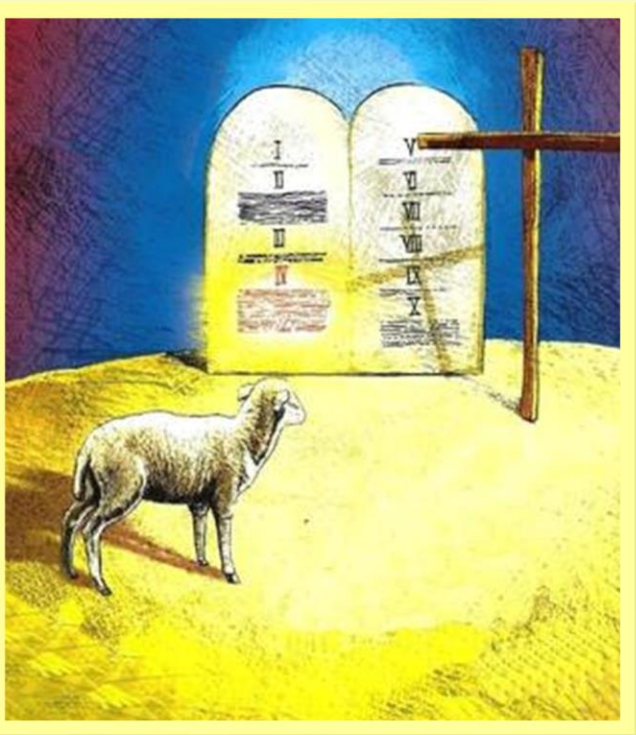

Ɛ cāŋ ni min laa je mal ɛ lienke kǎ ney ti ŋuan laar ken ɛ en xöö Ŋut daŋ 10 en xöö ci Yecu ke woc jo jiath in gɛɛr, en neme /ciɛ ŋiic laa locǎ thukǎ thin, kǎ /ciɛ jen min ŋiic Bay-bol ɛ bǎ.

Ɛ cāŋ ni men ɛ thuɔk en xöö, jo jiath ce ŋut kene lät tin lot ni Luak Kuoth wec muɔɔn woc ɛ /ci ken le ŋot ke lat, en neme /ce lät ke ŋut Kuoth daŋ 10 (Ɛ-pe-thäth. 2:15).

Ciaŋ Kuoth

Ŋut

Ken ŋut Kuoth ke döraar, ti thiel pek guath, rel ke rɔ, kǎ yian ke ŋaani diaal tin ci Kuoth ke cak kǎ tä ke car (Diit. 19:7; 119:142; Röm. 7:7, 12, 16, 22, 25; 1 Joɔn. 3 :4).

Ke thuɔk, ken Ŋut ke döraar ke xöö ɛ ken tin nyooth ciaŋ Kuoth en thuɔk.

“Kǎ kuääru ɛ kuäär cuŋni kene thuɔk” (Diit. 89:14a)

“nhök kene gooy te ni ken nhiamdu” (Diit. 89:14b)

“ke yöö luëeku diaal ke cuŋ” (Diit. 119:172b)

“kǎ ŋuɔtdu ɛ thuɔk” (Diit. 119:142b)

CÄŋ LᵛŋÄ

LUOT CÄŋ LŊÄ

“Tit cän lŋä Kuoth in gaa in rel rə” (Ŷöth 20:8)

Ŋut en nuandien lätde kən ŷöö dee kən Cän Lŋä tit ke kui ŋaani dan rew: ke ŷöö ci Kuoth kən cak (Ŷöth. 20:8-11); kene ŷöö ce kən luel (Ŋut. 5:12-15).

Ke kuidan, moc Cän Lŋä kən ke guaath mi bane ti diaal kap cuŋ rey jokä ke ŷöö bane Cääkdan kam Puŋny; ke nyiethnidan ke nhök Luele; kä tiim kən yacde min ce kam kən en ŷöö bane cien keel ke je rey cäkä mi pay tuok. A cup locdan ke duŋp eme, en ŷöö Cän Lŋä e puoth mi rel röde mi bä kä Kuoth ke kuidan.

Ke kuic en dŋ, time kən ŷöö nhök Kuoth kən e /ce kən dee mär bany piny e cän cane rodan naan ke Je. E biel lŋä, e /ci mo a lat; puoth baan a /ci mo a yuŋ ŋutni ke kui känä; gan a /ci mo a kueth lith; e läth ran ke ŋathde kä Kuoth ke ŷöö be kən kän, e /ci mo a luŋ latdan ke ŷöö be kən kän.

Ke tietdan ke cän lŋä, nyothkən luthdan ke Kuoth, kene göran ke ŷöö dee kən pal ni je kä rəa.

CÄŃ LŃŃÄ KENE NIN TIN JOAK

“Kä cua ley en rewde kam luaj ke yöö be puony en cetke ley en mhiam ŋök yiëë, ke yöö dee puony cu ruac, ke yöö be ney tin löke pal puaany in cetke ley näk.” (Nyuuth 13:15)

Nyuuth 13 latde luaj tin lät guan jiäkni ke ke tin mëëtde ɣow ke ɣöö be jien kä Kuoth. Ke ŋaani diaal tin tä kä ciök eme röm ken ke pal (Nyuuth. 13:4, 8, 12, 15).

Buom kel en caa kek e joc e tuj en tot en caa lat kä Da-ni-yel 7, men göör ɣöö be guath timä kene ɲut ger (Nyuuth. 13:5; Da-ni-yel. 7:25 – ke guaath päthni ti 42 päre ke run daŋ diok ke nuth).

En luaj eme ce ɲut en rewde woc (Pal puaany in cet ke ley), kä ce ɲut en ɲuaandien ger (guath palä), ce ley leey Cänlonä naŋ kä Cän in jiölien.

Ke guath en joak, baa je jak kä pal “puony en cet ke ley” ke buom ke ɣöö baa je pen kök kene kökni ŋaani [lät tin /caa dee lat ke Tha-bath] (Nyuuth. 13:14-17). En “biel lëë” eme e nyuth mi lät kön ney tin bi cän in jiöl nhök e la cän palä cet ke taa en ci raan e rialikä ke je, ke lökdiën ke Cänlonä cet ken min caa rialikä e Kuoth.

HUT, CÄN LONÄ
KENE PAL

«Kä cuε jε lat ke jow mi diit i, "Luothε Kuoth kä puanyε jε, ke yöö ci guaath luokde cop. Kä pale jε en ram min ci nhial kene piny cak, ke bar kene löli piini"» (Nyuuth 14:7)

En thok en jic diok men baa lat ke guaath ε joak tää ke rom ke pal ke Cänlonjä kene ηut.

**Thok en
Nhiam**

Nyuuth 14:6-7

Rialikä ke kui luok (min latke ke ηut Kuoth), kene pal cääkä (cetke min tiäm ke kon ε Cän Lonjä)

**Thok en
Rewde**

Nyuuth 14:8

Wuöce ro kä cian palä mi pal ke Kuoth thin kacä

**Thok en
Diokdien**

Nyuuth 14:9-11

Mek min bi pal kene duöop en bi pal ke ji: Kuoth, tiet Cänlonjä; kie guan tär, nhök bieläde

Ken ney tin bi cuon ε bum ke guaath en joak tee ke cien dan rew ti caa lat ke kuidien: "Kapke ηuot Kuoth kene ηath Yecu" (Nyuuth. 14:12).

Ke yöö bi ken ηut Kuoth kule tiit ke jen guaath ε bec bec emε, bi ken ηath Yecu dhil jäk: mi /caa bi yok; kä luen; min caa yac; min /caa dee luen ke ηac.

“Mi caa Cänlonä tīt wii muɔɔn keeliw ε ney diaal,
dëe cār nath kenε tin gör ken ke bööth kä Cääk ala
min luothke kä palke, kä derε cu thiel kuth guäy ti
dee pal, ram mi ε jen i thiel Kuothl, kie thiel luthä
ke Kuoth. Tiet Cänlonä ε mi nyooth ni luth ran ke
Kuoth en thuɔk, “Ram min ci nhial kenε piny cak,
ke bar kenε löli piini.” jɔce en yöö ruac en ciöl
naath yöö dee Kuoth pal kä dee ηut ke tīt cɔɔle ke ε
lon ke yöö dee ken ηut en ηuaandien tīt.”